

[Første næstformand.]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 31. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Tredje behandling af:*
Forslag til normeringslov for finansåret 1966-67.
- 2) *Tredje behandling af:*
Forslag til normeringslov for Grønland for finansåret 1966-67.
- 3) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.
- 4) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring i lov om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere.
- 5) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om oprettelse af en centralinstitution for forsorgscentret for Fyn m. v.
- 6) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om udsendelse af frivillige til udviklingslandene.
- 7) *Anden (sidste) behandling af:*
Forslag til folketingsbeslutning om ændring af folketingets forretningsorden m. v.
- 8) *Første behandling af:*
Forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger mod inflationen [af Henry Christensen m. fl.].
- 9) *Første behandling af:*
Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission i henhold til grundlovens § 51 [af Aksel Larsen m. fl.].

Mødet hævet kl. 14⁵⁷.

85. møde.

Torsdag den 31. marts kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om økonomisk samordning har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

I skrivelse af går's dato meddeler folketingsmand Helge Nielsen på organist H. C. Seierups vegne, at denne ikke ønsker at indtræde i folketinget som midlertidigt medlem under folketingsmand Doses sygeorlov.

2. stedfortræder er kontorchef Erik Wingsøe, der i skrivelse af dags dato har erklæret, at han er villig til at indtræde i folketinget som midlertidigt medlem under nævnte orlov.

Medlem af folketinget Ib Thyregod har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil justitsministeren foranledige, at der gennem retsplejerådet foretages overvejelse af mulighederne for, at undersøgelse mod polititjenestemænd fremover foretages gennem et af politiet uafhængigt organ?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til økonomiministeren, for at han kan give tinget den i går anmeldte redegørelse.

Økonomiministeren (Ivar Nørgaard): Jeg skal tillade mig at knytte nogle bemærkninger til den økonomiske årsoversigt for 1966, som i dag bliver omdelt her i folketinget. Oversigten giver som sædvanlig en indgående analyse af det økonomiske forløb her i landet i det sidste år samt en vurdering af udsigterne for 1966, således som de tegner sig i lyset af den internationale konjunktur og den økonomiske politik, der er lagt til rette ved vinterens forskellige politiske forlig. Endvidere er der også i oversigten genoptrykt den rede-

[Økonomiministeren.]

gørelse, som det økonomiske sekretariat udarbejdede i december om problemstillingen i dansk økonomisk politik i anden halvdel af 60'erne.

Inden jeg går nærmere ind på årsoversigtens vurderinger, er det nærliggende for mig at knytte tråden til den debat, der for nogle dage siden blev ført her i tinget i forbindelse med lovforslaget om Danmarks Statistik. Der var under denne drøftelse en glædelig tilslutning til det, der var grundtanken med det fremsatte lovforslag, nemlig en forbedring af den økonomiske statistik, og når jeg nu vender tilbage til dette spørgsmål, er det, fordi det under gennemgangen af den økonomiske oversigt har slået mig stærkt, hvor udtalt dette behov for en udbygning af den økonomiske statistik egentlig er.

Man ser det i og for sig meget klart afspejlet i oversigten, når man sammenligner vurderingen af landbruget og den økonomiske udvikling i øvrigt. Der er jo fra gammel tid her i landet en tradition for en særdeles pålidelig og veludbygget landbrugsstatistik, og dette har da også sat sit præg på oversigten, idet det har muliggjort en indgående gennemgang af landbrugets problemer. Det har også den interesse, at væsentlige eksportindtægter kan vurderes med udgangspunkt i en gennemgang af markedssituationen for nogle relativt få varer.

I modsætning hertil har behandlingen af byerhvervene nødvendigvis måttet blive mindre detaljeret. Omtalen af udviklingen i byerhvervene er på forskellige punkter præget af, at den fornødne statistik enten ikke foreligger eller først fremkommer med stor forsinkelse, således at den ikke har kunnet tages i betragtning i oversigten. Det gælder f. eks. om så væsentlige områder som store dele af indkomstudviklingen, specielt for de selvstændige; det gælder en betydelig del af investeringerne, og det gælder endelig også bevægelserne i lagerbeholdningerne. Også på de områder, hvor statistikken er mere dækkende for året som helhed, må vi konstatere, at en tilfredsstillende analyse af forløbet gennem året frembyder vanskeligheder. Jeg ville dog ikke yde den danske statistik fuld retfærdighed, hvis jeg ikke i denne forbindelse

nævnte, at der i det sidste par år er sket landvindinger, specielt for industriens vedkommende, hvor en ny omsætningsstatistik og konjunkturbarometret efterhånden giver bedre holdepunkter for en bedømmelse, end vi hidtil har haft. Det er mit håb, at man i næste årsoversigt med støtte i disse oplysninger vil kunne foretage en mere indgående analyse af byerhvervenes og specielt industriens forhold.

Det noget usikre statistiske grundlag har ikke blot den betydning, at det er vanskeligt fuldt ud at vurdere de bevægelser, der er sket i det foregående år, men det vanskeliggør også udarbejdelsen af prognoser for det kommende år. Selv med en bedre hjemlig statistik vil det altid være sådan, at prognoser over den kommende tids økonomiske udvikling i et land som Danmark vil være behæftet med en vis usikkerhed som følge af de vekslende ydre vilkår og de danske erhvervs tilpasning til disse. Denne usikkerhed vil vi aldrig kunne sætte os ud over, selv om vi kan mindske den noget ved at udnytte de internationale informationer, der tilgår os i kraft af det internationale økonomiske samarbejde.

Når jeg dernæst vender mig til indholdet af den økonomiske årsoversigt, vil jeg gerne tage udgangspunkt i den vurdering af udviklingen på længere sigt, som det økonomiske sekretariat foretog i december, og som er genoptrykt i årsoversigten. Det fremgår heraf, at den danske økonomi i første halvdel af 60'erne har gennemløbet en vækstperiode af usædvanlig styrke, hvor gunstige ydre vilkår og en stærk vækst i arbejdsstyrken og i de private investeringer alle har bidraget til en meget stærk stigning i produktion og levestandard.

I redegørelsen peges endvidere på, at tempoet i den økonomiske fremgang nok bliver noget langsommere i de kommende år, når arbejdsstyrken ikke vil vokse nær så hurtigt. Jeg tror også, det er rigtigt, når redegørelsen fremhæver, at dette i mange henseender vil accentuere de problemer, vi står over for i den økonomiske politik, fordi behovene i væsentlige henseender ikke aftager, sely om stigningen i produktionen bliver lidt mindre. Det gælder en række af de offentlige opgaver, det gælder de private investeringer og bolig-

[Økonomiministeren.]

byggeriet, og samtidig må vi se i øjnene, at en del af væksten i produktionen må anvendes til nedbringelse af underskuddet på betalingsbalancen. Det er i oversigten fremhævet, at denne problemstilling vil stille meget store krav til den økonomiske politik, som i denne situation må have til formål at sikre, at afvejning mellem behovene og produktionsmulighederne sker, uden at den samfundsøkonomiske balance forrykkes.

Det er i høj grad denne problemstilling, der er rykket os ind på livet i 1965 og 1966. Vi gik ind i 1965 i en situation, hvor der var meget få uudnyttede reserver af ledig arbejdskraft og kapacitet at trække på, samtidig med at efterspørgslen på alle felter var i stærk bevægelse opad. Det var i øvrigt en problemstilling, der aftegnedes ganske tydeligt i de prognoser, der var indeholdt i den økonomiske årsoversigt fra marts i fjor. Årsoversigten gennemgår, hvorledes det gennem en række økonomisk-politiske forholdsregler lykkedes at klare denne situation, omend ikke ganske på den måde, vi har kunnet ønske. Under hensyn til de mange presserende investeringsopgaver havde regeringen helst set, at hovedvægten i tilpasningen af den økonomiske politik i 1965 var kommet til at hvile på finanspolitikken, der direkte påvirker det private forbrug. Som det tydeligt fremgår af oversigten, kom finanspolitikken ikke til at virke effektivt begrænsende på forbrugs-efterspørgslen i første halvdel af 1965. Denne forsinkede stramning synes at være hovedforklaringen på, at det private forbrug i dette år steg med godt 4 pct. i stedet for som forudsat i oversigten fra i fjor med ca. 2½ pct. Til gengæld blev det nødvendigt i stedet at anvende kreditpolitikken som bremse på væksten i efterspørgslen. Denne stramning satte noget senere ind og påvirkede derfor også kun de påbegyndte investeringer i andet halvår af 1965. På den anden side virkede den dog med betydelig styrke, således at vi i efteråret nåede en afspænding i det indre pres og en forbedring af vare- og tjenestebalancen. Jeg tror, de fleste vil erkende, at en sådan opbremsning af en kraftig ekspansion er en ganske vanskelig opgave for den økonomiske politik, hvis man skal undgå at slå for meget i stykker

under opbremsningen. Formålet er jo ikke at sætte fremgangen i stå, endsige at fremkalde arbejdsløshed, men at sikre en bedre balance mellem efterspørgsel og produktionsmuligheder, som kan give et solidere fundament for den fortsatte fremgang. Vi kan i dag konstatere, at dette mål er blevet realiseret, for så vidt som vi nåede en afspænding i den indre økonomi, en svagere takt i pris- og indkomststigningerne og en formindskelse af underskuddet i udenrigshandelen.

Årsoversigten forsøger i sin bedømmelse af udsigterne for 1966 også at give et svar på, om vi kan håbe, at denne stabilisering vil vare ved — om det er lykkedes at gennemføre en glidende opbremsning, der ikke slår fremgangen i stykker. Ikke mindst i lyset af denne problemstilling synes jeg, de perspektiver, årsoversigten trækker op for 1966, er tilfredsstillende. Man kan her først konstatere, at den faste kurs, der blev lagt i finanspolitikken fra midten af 1965, og som er blevet videreført ved det finanspolitiske forlig i år, nu viser sin virkning. Vi må således regne med en rolig udvikling i det private forbrug gennem 1966 og også med en lidt lavere real stigning i de offentlige udgifter end i fjor. For så vidt angår de private investeringer og boligbyggeriet, er tendenserne i øjeblikket vanskeligere at vurdere. Oversigten er dog præget af den opfattelse, at der heller ikke på dette område er tendens til så stærk en opgang, at det skulle kunne forrykke den samfundsøkonomiske balance, dette endda til trods for, at der har kunnet gennemføres en — i øvrigt af mange grunde ønskelig — afvikling af reguleringen af boligbyggeriet.

Samtidig med tendensen til afspænding i den indre økonomi er det tydeligt, at den udenlandske højkonjunktur nu tegner sig så fast, at der skulle være godt håb om en betydelig fremgang i industriens eksport. Derimod regnes der ikke i oversigten med større udsving i landbrugets eksportindtægter.

Hovedlinjen i vurderingen af 1966 er således, at der skulle være udsigt til en stigning i den samlede efterspørgsel, der er nogenlunde på linje med væksten i produktionsmulighederne, således at den afspænding, der er opnået i sidste halvdel af 1965, kan bevares. Dette skulle også komme til

[Økonomiministeren.]

udtryk i en nedbringelse af underskuddet på betalingsbalancen og i en roligere udvikling i pris- og indkomstniveauet her i landet. Dette er selvfølgelig et felt, hvor forudsigelser er særdeles vanskelige, og desuden må det tages i betragtning, at bevægelser fra det ene år til det næste ikke giver noget fuldstændigt indtryk af forløbet, fordi udviklingen ikke forløber jævnt. En væsentlig del af den forudsete indkomststigning fra 1965 til 1966 skyldes således, at de stigninger, der fandt sted et stykke ind i 1965, indgår med deres fulde vægt i 1966. Man kan måske sige det på den måde, at pris- og indkomststigningen fra begyndelsen til slutningen af 1966 næppe vil blive meget mere end halvt så stor som stigningen fra begyndelsen til slutningen af 1965.

Jeg tror derfor også, det er rigtigt med udgangspunkt i denne vurdering at sige, at den stabiliseringspolitik, som regeringen lagde op til i begyndelsen af sidste år, men som først er blevet ført ud i livet med nogen forsinkelse, nu har båret frugt. Det må være hovedopgaven i den økonomiske politik for 1966 at fastholde den således opnåede balance. Hvis vi gennem en smidig økonomisk politik kan skabe forudsætninger for, at de indkomstforhandlinger, der skal foregå i vinteren 1966-67, kan finde sted i et klima præget af økonomisk balance, har den økonomiske politik efter min mening ydet et meget væsentligt bidrag til en videreførelse af den økonomiske stabilisering gennem 1967.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til ordføreren for udvalget til valgsprøvelse, for at hun kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af et valg.

Ordføreren for udvalget til valgsprøvelse (Lis Groes): I skrivelse af 30. d. m. anmodede folketingsmand Helge Nielsen på folketingsmand Doses vegne om, at der måtte blive bevilget denne orlov på grund af sygdom, og samme dag meddelte det høje

ting den ønskede orlov samt vedtog at indkalde stedfortræderen. På den af indenrigsministeriet i medfør af valglovens § 50 udarbejdede liste findes som 1. stedfortræder for socialdemokratiet i søndre storkreds opført organist H. C. Seierup, der imidlertid i skrivelse af 30. d. m. har ladet meddele, at han ikke ønsker midlertidigt at tage sæde i folketinget. Som 2. stedfortræder for socialdemokratiet i søndre storkreds står opført kontorchef Erik Wingsø, der i skrivelse af dags dato har meddelt, at han er villig til midlertidigt at tage sæde i folketinget i anledning af den nævnte orlov.

Udvalget til valgsprøvelse har herefter holdt møde, og efter at have gennemgået stedfortræderlisten og de øvrige dokumenter indstiller udvalget enstemmigt, at kontorchef Erik Wingsø godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra den 30. marts d. å. at regne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af kontorchef Erik Wingsø som midlertidigt medlem af folketinget fra den 30. marts 1966 vedtoges enstemmigt med 112 stemmer.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til normeringslov for finansåret 1966-67.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 135) findes i tidenden sp. 4523).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 127 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.